

Dosarul nr. 3ra-668/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Berdilo)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

12 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de către Societatea cu răspundere limitată „Simsek”, reprezentată de către avocatul Vladimir Grosu,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu răspundere limitată „Simsek” împotriva Biroului vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ și restituirea sumei achitate suplimentar,

împotriva deciziei din 22 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Simsek”, reprezentată de către avocatul Vladimir Grosu și a fost menținută hotărârea din 06 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 04 iulie 2017 SRL „Simsek” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ și restituirea sumei achitate suplimentar.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 10 mai 2017 a introdus pe teritoriul Republicii Moldova, în regimul vamal de import diverse articole din textile (ciorapi, halate de casă, șlapi, etc.).

A menționat că, în aceeași zi, a depus declarația vamală 2070I38204, NT 09801561 privind valoarea în vamă a mărfurilor (anexa), indicând la rubrica „prețul tranzacției” suma de 70691,86 dolari SUA, echivalentul a 1340664 de lei, conform facturii (invoice) nr. 099710 din 02 mai 2017.

A susținut că, în rezultatul controlului fizic efectuat la data de 10 mai 2017, colaboratul Biroului vamal Centru, N. Macarciuc a întocmit actul de inspecție, în care a stabilit că, datele din actele prezentate sunt contradictorii și există discrepanță între prețul declarat și valoarea mărfurilor identice anterior importate.

A afirmat că, chiar dacă prețul mărfii era indicat în invoice-ul prezentat organului vamal, acesta a solicitat de la SRL „Simsek” prezentarea documentelor suplimentare - orice acord posibil între vânzător și cumpărător care afectează valoarea în vamă a mărfurilor, ofertele de preț (listele de prețuri) ale producătorului/vânzătorului, corespondența comercială în vederea negocierii prețului, certificat de calitate, certificat de origine, catalog, alte informații, care sunt în măsură să dovedească realitatea valorii anunțate.

A invocat că, a prezentat la cererea organului vamal acordul dintre vânzător și cumpărător, acordul suplimentar, certificatul de origine, certificatul de proveniență a mărfii, documentele de transport, informații despre importurile anterioare de la același vânzător cu reflectarea suplimentară de prețuri ale producătorului și vânzătorului.

A declarat că, în pofida informațiilor și documentelor prezentate, organul vamal a determinat valoarea provizorie a mărfii utilizată pentru calculul garanției suficiente în vamă.

A relatat că, în baza certificatului de proveniență a mărfii prezentat, conform acordului de liber schimb din Republica Moldova și Turcia, suma plăților către organul vamal ar fi alcătuit 20% din valoarea declarată – TVA la import, adică $1340664 \times 20\% = 268132$ de lei și taxe suplimentare vamale conform aceluiași acord dintre țări în mărime de 14%, adică $1340664 \times 14\% = 187693$ de lei. Astfel, plățile vamale, inclusiv TVA și alte taxe vamale ar fi constituit 455825 de lei.

A notat că, în baza actului de inspecție întocmit de către Biroul vamal Centru, după controlul fizic și documentar, întreprinderea a fost nevoită să achite în baza valorii de garanție suficiente, stabilită de Biroul vamal Centru, suma de 991291 de lei. Astfel, suma în plus achitată de către SRL „Simsek” a constituit 535466 de lei.

A specificat că, anterior acestei tranzacții, a mai efectuat importuri de la aceeași companie Guzel Poli San. Ve. Tic. LTD. STI, Turcia, tranzacțiile de vânzare-cumpărare derulându-se exact în același mod, iar prețurile la marfă similară importată fiind foarte apropiate. Acest lucru demonstrează relația statornică dintre întreprinderea-exportatoare din Turcia și SRL „Simsek”, precum și veridicitatea prețului mărfii declarat.

A susținut că, necătând la faptul că, a fost prezentat invoice-ul nr. 099710 din 02 mai 2017 și alte documente, care confirmă valoarea mărfii în vamă, dar și ținând cont de faptul că, între vânzător și cumpărător erau stabilite relații comerciale de mai mult timp și anterior au mai fost efectuate importuri de la aceeași companie turcească cu marfă similară și prețuri foarte apropiate, Biroul vamal Centru, la data de 12 mai 2017, în rezultatul controlului documentar, a aplicat metoda de rezervă.

A afirmat că, în cazul dat, pârâtul a exprimat doar presupuneri, suspiciuni că, marfa este subevaluată sau datele din actele prezentate sunt contradictorii, neindicând vreun temei real și concret.

A considerat că, a confirmat pe deplin valoarea în vamă a mărfii în sumă de 1340664 de lei, aceasta fiind una reală și trebuia să servească drept bază la calcularea drepturilor de import, iar pârâtul ilegal a adoptat decizia privind imposibilitatea de a

accepta valoarea în vamă a mărfii anunțată de către declarant, prin ce i-au fost încălcate drepturile și interesele legitime, cauzându-i un prejudiciu material în sumă de 535466 de lei.

A menționat că, s-a adresat la pârât cu cerere prealabilă (dovada recepționării acesteia de către ultimul la data de 17 mai 2017 fiind anexată), însă nu a primit nici un răspuns.

A solicitat anularea actului de inspecție din 10 mai 2017, întocmit de către Biroul vamal Centru, restituirea sumei de 535466 de lei, drepturi de import achitate în plus și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 februarie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de către SRL „Simsek” a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 22 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către SRL „Simsek”, reprezentată de către avocatul Vladimir Grosu și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că, metoda în baza valorii tranzacției nu poate fi aplicată atunci când organul vamal constată discrepanțe considerabile prin compararea mărfurilor identice sau similare anterior importate cu cele de evaluat, atunci când declarantul nu confirmă valoarea mărfii declarate.

În acest sens, instanța de apel a notat că, în cazul existenței dubiilor referitor la valoarea mărfii declarate, organul vamal ar încălca legea dacă ar accepta metoda solicitată de declarant, or, organul vamal este împuternicit prin lege de a verifica corectitudinea declarării mărfurilor în vamă. La caz, deși prin actul de inspecție contestat s-a solicitat apelantului prezentarea documentelor întru confirmarea valorii în vamă a mărfurilor, în cadrul examinării cauzei, acesta nu a demonstrat instanței prezentarea documentelor confirmative, care ar epuiza discrepanțele stabilite de către organul vamal.

La acest capitol, instanța de apel a considerat că, argumentul apelantului precum că, actele anexate au fost actele stabilite de lege, iar organul vamal nu are dreptul de a solicita alte acte, deoarece violează un drept apărut de Constituție, este neîntemeiat, dat fiind faptul că, legea condiționează acceptarea metodei de declarare de existența discrepanței de valoare a mărfurilor declarate, apreciată după discreția organului vamal. Respectiv, declarantul urma să confirme întreprinderea acțiunilor concrete în vederea epuizării dubiilor organului vamal referitor la valoarea în vamă, iar contestarea actului nu confirmă valoarea în vamă a mărfurilor importate.

Instanța de apel a reținut că, în speță, colaboratorii vamali, având dubii referitor la valoarea mărfii declarate, a întocmit actul de inspecție și l-a adus la cunoștința declarantului, prin care l-a informat despre necesitatea prezentării documentelor, care ar confirma valoarea mărfii importate, iar din motivul neprezentării actelor solicitate, colaboratorul vamal și-a exercitat atribuția stabilită de lege și a determinat garanția vamală a mărfii introduce pe teritoriul statului în mărime de 991291 de lei, în conformitate cu prevederile legale.

La caz, instanța de apel a reținut ca fiind neîntemeiat argumentul reprezentantului apelantului precum că, era în sarcina autorității vamale de a demonstra neconcordanța valorii mărfii declarate, deoarece sarcina probațiunii este

în seama autorității publice. În acest sens, instanța de apel a considerat necesar a menționa că, prevederile art. 24 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ reglementează sarcina probațiunii în seama autorității publice la examinarea în instanța de contencios administrativ a cererii în anulare, or, la caz, apelantul nu a confirmat valoarea în vamă a mărfii importate, la momentul inspectării.

La data de 02 aprilie 2019 SRL „Simsek”, reprezentată de către avocatul Vladimir Grosu, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate în cererea de apel.

A menționat că, au rămas fără răspuns următoarele argumente invocate de către recurentă: prin actul de inspecție SRL „Simsek”, de fapt, nu a fost impusă să aleagă metoda nr. 6, or, în actul de inspecție nu se regăsește o careva indicație a organului vamal în acest sens; în ședința de judecată a primei instanțe intimatul nu a explicat în ce au constat discrepanțele; practica judiciară relevantă a considerat ilegală solicitarea organului vamal de a prezenta acte suplimentare (comenzile de livrare) solicitate și de la recurent; prima instanță neîntemeiat și eronat a remarcat că, din actul de inspecție nu rezultă că, valoarea în vamă a fost determinată de organul vamal; prima instanță s-a contrazis, afirmând că, instanța constată că, autoritatea vamală nu a emis o decizie privind imposibilitatea de a accepta valoarea în vamă a mărfii; hotărârea primei instanțe este nemotivată; actul de inspecție emis de organul vamal la declarația vamală prezentată de recurentă este un act administrativ sumar, care nu conține nici o motivare; Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 974 din 15 august 2016, are menirea de a transpune legislația vamală comunitară, iar conform Hotărârii din 09 noiembrie 2017 în cauza C-46/16 în materia vamală, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a declarat că, autoritățile vamale sunt obligate să-și motiveze deciziile care sunt în detrimentul persoanelor și probele privind mărfuri importate de alți importatori, care au servit la majorarea valorii mărfii importată de SRL „Simsek”, nu reflectă tranzacții cu mărfuri similare.

A susținut că, i-a fost încălcat dreptul la apărare și dreptul de acces la instanță prin omisiunea din partea intimatului de a motiva actul de inspecție.

A afirmat că, în pofida faptul că, sarcina probațiunii este pe seama intimatului-pârât, acesta nu a putut să explice de ce perioada de reper consultată pentru stabilirea valorii mărfii în vamă într-un caz este de 2 luni, iar în alte cazuri – 1 lună și de ce nu s-au examinat tranzacțiile efectuate pe parcursul unei perioade de 3 luni. Sub acest aspect, informația prezentată de către intimat nu este una credibilă, deoarece nu este completă și doar întărește suspiciunile cu privire la caracterul arbitrar al acțiunilor sale și nu permite a trage concluzii cu privire la respectarea de către organul vamal a art. 14 alin. (3) lit. b) din Legea cu privire la tariful vamal.

A relevat că, organul vamal a susținut că, mărfurile importate de către recurent sunt similare cu cele indicate în informația prezentată din Asycuda World, care a

servit ca suport pentru majorarea costului mărfii importate de către aceasta, însă conform art. 2 din Legea cu privire la tariful vamal, mărfuri similare sunt mărfuri care, deși se aseamănă sub toate aspectele, au caracteristici asemănătoare și sunt produse din materiale asemănătoare, ceea ce le permite să îndeplinească aceleași funcții și să fie interschimbabile din punct de vedere comercial. Calitatea mărfurilor, reputația lor și existența unei mărci de producție sau de comerț sunt factori care urmează a fi luați în considerare la determinarea similitudinii mărfii.

A invocat că, în cazul dat, doar țara de origine și materialele din care au fost confecționate mărfurile sunt elemente comune, însă marfa utilizată de organul vamal pentru a justifica majorarea valorii în vamă este produsă sub marca LC WAIKIKI – marcă franceză, achiziționată ulterior de producători din Turcia, care are peste 500 de magazine în 25 de țări și care intenționează să ajungă cea mai de succes marcă de îmbrăcăminte din Europa către anul 2023. Deci, marfa produsă sub marca LC WAIKIKI este una bine cunoscută, are o reputație pe piață, cunoscută în lumea întregă, ceea ce o face să nu fie similară cu marfa importată de către recurentă.

A declarat că, organul vamal, la stabilirea valorii în vamă a mărfii importate de către recurentă, a încălcat pct. 52 din Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor și art. 17 din Legea cu privire la tariful vamal.

A remarcat că, loturile de marfă importate de către recurentă erau în cantități de 10000 de unități, 1800 de unități, 28476 de bucăți, 798 de bucăți, iar organul vamal a luat ca reper alte loturi de marfă importate în cantități de 10 bucăți sau 30 de bucăți, adică de sute de ori sau zeci de ori mai mici. Astfel, nu este deloc clar cum organul vamal, la stabilirea valorii în vamă a mărfii importate de către recurentă, a făcut ajustare în funcție de nivelul comercial sau cantitate.

A notat că, în lipsa efectuării ajustării valorii în vamă a mărfii importate de SRL „Simsek” în funcție de cantitate, valoarea stabilită de organul vamal este una fictivă sau arbitrară.

A menționat că, organul vamal se contrazice singur pe sine și, anume, în cazul în care documentele prezentate la vămuire de către recurentă nu sunt veridice, aceasta urma să fie trasă la răspundere pentru comiterea contravenției vamale. Or, art. 231 din Codul vamal prevede în calitate de formă a contravenției vamale depunerea declarației vamale sau a documentelor însoțitoare ce conțin date eronate despre regimul vamal, valoarea facturată, valoarea în vamă, tipul, codul, cantitatea sau originea mărfurilor transportate, dacă acest fapt conduce la exonerarea totală sau parțială de drepturi de import. Prin această poziție a organului vamal că, informațiile prezentate de către recurentă la vămuirea mărfii nu sunt veridice, se încalcă prezumția de nevinovăție a recurentei, garantată de art. 6 §2 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede astfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat decizia contestată în adresa părților la data de 05 februarie 2019.

Astfel, recursul, depus la data de 02 aprilie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către Societatea cu răspundere limitată „Simsek”, reprezentată de către avocatul Vladimir Grosu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Societatea cu răspundere limitată „Simsek”, reprezentată de către avocatul Vladimir Grosu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către

Societatea cu răspundere limitată „Simsek”, reprezentată de către avocatul Vladimir Grosu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Societatea cu răspundere limitată „Simsek”, reprezentată de către avocatul Vladimir Grosu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu